

**UCHWAŁA Nr XIX/181/21
RADY GMINY GNOJNO**

z dnia 16 kwietnia 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar
Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2020 r., poz. 713 ze zm.) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2020 r., poz. 218 ze zm.) uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026” stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Gnojno.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Stanisław Wcisło

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE
ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2021 – 2026**

I. Wstęp

Rodzina to mała grupa społeczna, stanowiąca załęczek szerszej społeczności. Jest ona niepowtarzalnym środowiskiem kształtującym osobowość, poglądy, styl życia, system norm i wartości. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 wskazuje, że instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, a jej dobro państwo ma obowiązek uwzględnić w swojej polityce społecznej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji społecznej.

Ważną rolę w rodzinie odgrywają relacje pomiędzy członkami, które winny być oparte na miłości i zrozumieniu. Niestety nie zawsze tak jest, czasem relacje wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi. Przemoc w rodzinie rodzi szkodliwe konsekwencje, jest źródłem lęku, bólu i poczucia bezsilności. Żaden człowiek nie powinien być narażony na przemoc w rodzinie, która ma swój szczególny wymiar, ponieważ to rodzina powinna swym członkom gwarantować bezpieczny i harmonijny rozwój kształtujący osobowość człowieka, system norm i wartości.

Nie budzi wątpliwości fakt, że zadaniem państwa jest ochrona rodziny przed zagrożeniami płynącymi z zewnątrz i wewnątrz, w tym zwłaszcza przed przemocą ze strony najbliższych. Zjawisko przemocy dotykające społeczność lokalną jest ściśle powiązane z innymi obszarami problemów społecznych, dlatego ich rozwiązywanie powinno być wspólnym interesem uzupełniających się działań specjalistów, instytucji i organizacji. Zintegrowanie wszelkich zasobów jednostek i organizacji do realizacji zadań daje szansę stworzenia jednolitej strategii wsparcia oraz podniesienia skuteczności udzielanej pomocy.

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy. Do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowanie i realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą, zapewnienie osobom dotkniętym przemocą miejsc w ośrodkach wsparcia oraz tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

II. Charakterystyka przemocy w rodzinie

Pierwszą definicję pojęcia przemocy w rodzinie, w przepisach powszechnie obowiązującego prawa polskiego, możemy znaleźć w art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Ustawa określa, że przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Przemoc w rodzinie charakteryzuje się tym, że:

- jest intencjonalna i jest demonstracją siły - ma na celu kontrolowanie i podporządkowanie drugiego człowieka;

- jest procesem - rozwija się stopniowo, przybierając na sile i częstotliwości;
- narusza prawa i dobra osobiste krzywdzonego członka rodziny, m.in. prawo do nietykalności fizycznej, godności, szacunku;
- ma tendencję do powtarzania się - rzadko bywa jednorazowym epizodem;
- powoduje cierpienie i ból u osób, których przemoc dotyka;
- jest narastająca - niezatrzymana stopniowo przybiera na sile;
- odpowiedzialność za przemoc zawsze ponosi jej sprawca nic nie usprawiedliwia przemocy.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy:

- **przemoc fizyczna** - obejmuje takie zachowania agresywne jak popychanie, policzkowanie, szarpanie, kopanie, duszenie, bicie pięścią, ciskanie w kogoś przedmiotami, użycie broni, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.,
- **przemoc psychiczna** - wyśmiewanie poglądów, religii, narzucanie własnych poglądów, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu, pożywienia, wyzywanie, upokarzanie, stosowanie gróźb, itp.,
- **przemoc seksualna** - wymuszanie współżycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka, wyśmiewanie zachowań seksualnych, itp.,
- **przemoc ekonomiczna** - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, niezaspokajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, kontrolowanie wydatków z wykorzystaniem stosunku zależności, niewywiązywanie się z obowiązku alimentacyjnego, itp.

Przemoc dotyka nie tylko rodziny. Jest to zjawisko społeczne o szerokim kontekście, występuje również jako:

- przemoc w grupach rówieśniczych, w szkołach, internatach itp.,
- przemoc na ulicy, na stadionach,
- przemoc w środkach masowego przekazu,
- przemoc związana z uzależnieniem od alkoholu, narkotyków,
- przemoc w państwach źle rządzonych, z dyktaturą itp.,
- przemoc międzynarodowa.

Wspólną cechą tych wszystkich zjawisk jest chęć podporządkowania sobie, wykorzystania słabszej strony przez silniejszą.

Polskie prawo bardzo wyraźnie wskazuje, że krzywdzenie członków rodziny jest przestępstwem i jak każde inne podlega karze. Każda osoba doznająca krzywdy ma prawo do ochrony, a przede wszystkim do powstrzymania i przerwania przemocy.

Przemoc jako przestępstwo przeciwko osobom bliskim ścigana jest prawem, zapisanym w artykułach kodeksu karnego.

III. Cele programu

1. Cel główny

Podstawowy cel programu stanowią dwa różnorodne aspekty. Po pierwsze wzrost świadomości społecznej w kwestii wiedzy i sposobów przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Następnie, sam wzrost skuteczności tych działań na obszarze gminy Gnojno.

Wskazany cel może zostać osiągnięty poprzez skoordynowane działania podejmowane przez Zespół Interdyscyplinarny i Wójta Gminy Gnojno, które polegają przede wszystkim na organizowaniu wsparcia dla osób doświadczających przemocy w rodzinie.

2. Cele szczegółowe:

- 1) Objęcie kompleksowym wsparciem i opieką członków rodzin, w których zdiagnozowano problem przemocy;
- 2) Wdrożenie skutecznych działań profilaktycznych, które dotyczą przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) Podniesienie umiejętności i kompetencji podmiotów uwikłanych w proces niesienia pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy;
- 4) Zwiększenie społecznej wrażliwości i świadomości w aspekcie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 5) Monitorowanie i diagnozowanie zjawiska przemocy na obszarze Gminy Gnojno.

IV. Sposoby realizacji Programu

1. Utworzenie bazy danych w kontekście osób uwikłanych w przemoc w rodzinie, instytucji podejmujących działania przeciwdziałające przemocy w rodzinie i ostatecznie w kwestii kontynuacji tych działań.
2. Szerzenie wiedzy w obrębie społeczności Gminy Gnojno w kontekście przeciwdziałania przemocy poprzez materiały takie jak ulotki i plakaty.
3. Otwarcie procedury przyjmowania wniosków i zgłoszeń dotyczących przemocy domowej oraz wdrażanie stosownych działań w sytuacjach kryzysowych.
4. Praca zarówno z ofiarami, jak i sprawcami przemocy w rodzinie pod rygorem zapisów Niebieskiej Karty.
5. Organizacja spotkań ofiar przemocy domowej i specjalistami oraz jednostkami odpowiedzialnymi w zakresie przeciwdziałania przemocy.

V. Adresaci Programu

Program ukierunkowany jest na organizację wsparcia dla następujących jednostek:

- ofiar przemocy domowej i ich sprawców,
- rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy,
- instytucji oraz służb uwikłanych w pomoc rodzinom pracujących z dziećmi,
- przedstawicieli władz lokalnych i środowiska lokalnego.

VI. Realizatorzy Programu

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej - główny realizator programu,
- Komisariat Policji w Stopnicy,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gnojnie,
- szkoły podstawowe z terenu gminy,
- Sąd Rejonowy w Busku-Zdroju.

VII. Spodziewane efekty

1. Skuteczna organizacja wsparcia dla rodzin dotkniętych problemem przemocy.
2. Wzrost świadomości i wrażliwości społecznej, spotęgowany formami działań profilaktycznych.
3. Wzrost kompetencji oraz praktycznych umiejętności jednostek uwikłanych w proces niesienia pomocy rodzinom dotkniętym zjawiskiem przemocy.
4. Skuteczny monitoring zjawiska przemocy na obszarze Gminy Gnojno.

VIII. Finansowanie programu

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2026 finansowany będzie ze środków własnych gminy. Może być również finansowany z dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych dostępnych źródeł.

IX. Monitoring i ewaluacja programu

Monitoring i ewaluacja działań podejmowanych w ramach programu prowadzone będą przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnojnie we współpracy z Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Efekty realizacji programu poddawane będą ocenie Wójta Gminy Gnojno po przedłożeniu corocznego sprawozdania w terminie do 31 stycznia każdego roku.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie, do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie. Przedmiotowy program, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały, określa w szczególności cele, zadania i działania w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie gminy Gnojno.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.